

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 23.1.2008
СОМ(2008) 11 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА
ДО СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ**

**ОТНОСНО ПЪРВАТА ОЦЕНКА НА НАЦИОНАЛНИТЕ ПЛАНОВЕ ЗА
ДЕЙСТВИЕ В ОБЛАСТТА НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ В
СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ДИРЕКТИВА 2006/32/ЕО ОТНОСНО
ЕФЕКТИВНОСТТА ПРИ КРАЙНОТО ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ЕНЕРГИЯ И
ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ**

**ДА НАПРЕДНЕМ ЗАЕДНО ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА
ЕФЕКТИВНОСТ**

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ И ДИРЕКТИВАТА ЗА ЕНЕРГИЙНИТЕ УСЛУГИ В ЦЯЛОСТНАТА ПОЛИТИКА НА ЕС ЗА КЛИМАТА И ЕНЕРГИЯТА.....	3
2.	ДИРЕКТИВАТА ЗА ЕНЕРГИЙНИТЕ УСЛУГИ – ПРИЛАГАНЕ КЪМ ДНЕСНА ДАТА.....	5
3.	НАЦИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ В ОБЛАСТТА НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ – ПЪРВА ОЦЕНКА.....	6
4.	ДА НАПРЕДНЕМ ЗАЕДНО ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ	13
5.	ЗАКЛЮЧЕНИЯ.....	14
	ANNEX 1: Calculation of CO ₂ benefits from the achievement of the saving targets set by Energy Services Directive.....	16
	ANNEX 2: New Commission initiatives	17

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА
ДО СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ**

**ОТНОСНО ПЪРВАТА ОЦЕНКА НА НАЦИОНАЛНИТЕ ПЛАНОВЕ ЗА
ДЕЙСТВИЕ В ОБЛАСТТА НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ В
СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ДИРЕКТИВА 2006/32/ЕО ОТНОСНО
ЕФЕКТИВНОСТТА ПРИ КРАЙНОТО ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ЕНЕРГИЯ И
ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ**

**ДА НАПРЕДНЕМ ЗАЕДНО ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА
ЕФЕКТИВНОСТ**

**1. ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ И ДИРЕКТИВАТА ЗА
ЕНЕРГИЙНИТЕ УСЛУГИ В ЦЯЛОСТНАТА ПОЛИТИКА НА ЕС ЗА
КЛИМАТА И ЕНЕРГИЯТА**

В заключенията си от март 2007 г.¹ Европейският съвет откри енергийната ефективност като съществена част от цялостната стратегия относно климатичните промени и енергията и подчерта необходимостта да се достигне целта за намаляване с 20 % на потреблението на енергия на ЕС до 2020 г.² Европейският съвет добави, че за тази цел националните планове за действие в областта на енергийната ефективност³ трябва да се използват добре. Това вече бе подчертано от Европейския парламент през 2005 г.⁴

Съхраняването на енергията и подобряването на енергийната ефективност имат все по-голямо значение при стремежа към устойчивост и сигурност на енергийните доставки и усилията за намаляване на емисиите на парникови газове. Националните планове за действие в областта на енергийната ефективност (НПДЕЕ) показват на практика ангажираността на държавите-членки. Важно е да се отбележи, че плановете предоставят средство за обмен на най-добрите практики между многото действащи лица при енергийната ефективност на всички нива и за развитието на полезни взаимодействия между приетите стратегии и мерки.

Вече постигнатите подобрения в областта на енергийната ефективност допринесоха за намаляване на енергийния интензитет⁵ на икономиката на ЕС. Въпреки това обаче, общото потребление на енергия в Европа все още нараства, придружено от съответни увеличения на емисиите на CO₂ и зависимост от вноса на изкопаеми горива.

Чрез настоящия доклад Комисията изпълнява задължението си съгласно Директивата относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на

¹ Документ на Съвета 7224/07 REV1.

² Намаление с 20 % спрямо прогнозираното потребление на енергия през 2020 г., вж. План за действие за енергийна ефективност, COM (2006) 545.

³ Директива 2006/32/ЕО относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги, член 14.

⁴ Доклад на Vidal-Quadras, INI 2005/2010.

⁵ Енергийният интензитет е общото първично потребление на енергия на единица БВП.

енергийни услуги⁶ да оценява НПДЕЕ и да докладва за тях. На настоящия етап това изпълнение на задълженията може да бъде само частично, тъй като не всички държави-членки са предоставили своите НПДЕЕ⁷ и само няколко са ги представили навреме, за да може да бъде направена задоволително обоснована оценка. Поради това позадълбочен доклад за всички НПДЕЕ ще бъде изготвен, когато те бъдат представени на Комисията.

С настоящия доклад въз основа на 17 НПДЕЕ, представени до 1 декември 2007 г.⁸, Комисията дава първа оценка на стратегиите, приети от държавите-членки, като обръща внимание върху мерките, които се очертават като примери за добри практики, с особен акцент върху ролята на публичния сектор като водещ пример и предоставянето на информацията, която държавите-членки са задължени да докладват при техния първи НПДЕЕ. Трябва да се даде нов импулс на тези стратегии и инициативи. От своя страна Комисията ще улесни взаимната подкрепа при прилагането и ще въведе редица нови инициативи, укрепващи рамката на ЕС в областта на енергийната ефективност в различните сектори на крайното потребление.

Значението на ефективните стратегии за подобряване на енергийната ефективност в рамките на цялостната политика на ЕС за климата и енергията не бива да се надценява. Техническият и икономически потенциал за ефективни по отношение на разходите подобрения на ефективността е добре изследван и общопризнат, каквито са и пречките, които трябва да бъдат преодоляни⁹. При наличието на ефективно прилагане на политики за преодоляване на тези бариери, подобренията на енергийната ефективност могат да имат съществен принос за постигането на целите на ЕС, например, ако може да се постигне намаляване на потреблението на енергия от страна на крайните потребители, поставено като цел в Директивата относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги, намаляването на емисиите на CO₂ през 2020 г. би било 393 млн.т. в сравнение със сценарий, при който нещата остават непроменени (за повече подробности вж. приложение 1). Това съответства на почти 10 % от емисиите на ЕС през 1990 г.¹⁰. В същото време при значително намаляване на търсенето на енергия, необходимостта от внос на изкопаеми горива би била по-малка, разходите за внос на енергия биха били съответно занижени и потребителите биха имали по-ниски разходи.

Подкрепата за продължаване на силния стратегически акцент върху енергийната ефективност изглежда солидна. Ангажиментите на ЕС до 2020 г. относно емисиите на парникови газове, възобновяемите източници на енергия и енергийната ефективност би трябвало да подпомогнат стабилността на политиката на всички нива и да насърчат инвеститорите, потребителите и другите действащи лица в различните сектори на доставка и потребление на енергия. През идващите години вътрешният енергиен пазар следва да предоставя по-добър пазарен достъп и избор на потребителите, всъщност

⁶ Директива 2006/32/ЕО, член 14 параграф 5.

⁷ Към декември 2007 г. текал процедури при нарушения срещу 10 държави-членки.

⁸ http://ec.europa.eu/energy/demand/legislation/end_use_en.htm#efficiency

⁹ Вж. Оценка на въздействието на Плана за действие в областта на енергийната ефективност, (SEC (2006) 1174).

¹⁰ Както е обяснено в приложение 1, това е максимална оценка на възможните ефекти; Това е равностойно на почти 10 % от емисиите на CO₂ на ЕС през 1990 г., но не означава намаление с 10 % спрямо нивото от 1990 г. тъй като първо трябва да се избегне увеличаването на емисиите на CO₂, което ще бъде наблюдавано, ако нищо не се промени.

нови пазари¹¹. С експанзията на глобалната търговия и инвестиции и създаването на глобално споразумение за климатичните промени ще се развият рамки за глобални пазари на енергийно ефективни продукти и услуги и за технологично сътрудничество.

Акцентът сега трябва да бъде върху ефективното прилагане на стратегиите и мерките, включително върху развитието на най-добри практики и полезни взаимодействия.

2. ДИРЕКТИВАТА ЗА ЕНЕРГИЙНИТЕ УСЛУГИ – ПРИЛАГАНЕ КЪМ ДНЕСНА ДАТА

Директивата изисква държавите-членки да приемат индикативна цел за 9 % спестявания на енергия от крайните потребители¹² до 2016 г. и да въведат законодателни и правни рамки и мерки, които са необходими за отстраняването на бариерите пред ефективното крайно потребление на енергия. Тя е предназначена да служи като катализатор на подновени и по-ефективни инициативи за енергийна ефективност на всички нива на европейското общество – местно, регионално, национално и на нивото на Общността. Тя следва да създаде необходимите условия за развитие и насърчаване на пазара на енергийни услуги и осигуряването на енергийна ефективност за крайните потребители.

От всяка държава-членка се изисква да подготви НПДДЕ и да го представи на Комисията до 30 юни 2007 г. В НПДДЕ трябва да се посочат националните стратегии, очертаващи насоките за развитие, и на тях не бива да се гледа като на бюрократично упражнение. Последващите прилагане, мониторинг и оценка на стратегията и очертаните мерки, допълнени с определяне на най-добрите практики и процес на сравняване с тях на европейско ниво, би трябвало да помогнат на държавите-членки да се поучат от успехите и грешките на другите и да улеснят разпространението на най-добрите практики в ЕС.

За целта на първия НПДДЕ, всяка държава-членка трябва да приеме обща национална индикативна цел за спестяванията в размер на 9 % или по-висока, която да се постигне до края на 2016 г., и междинна национална индикативна цел за спестяванията за 2010 г.¹³ Държавите-членки трябва да посочат в първите си НПДДЕ и как те смятат да достигнат тези цели за енергийни спестявания, като опишат стратегията и мерките, които са въведени за постигането им. Те трябва да покажат по-специално как възнамеряват да се съобразят с разпоредбите относно ролята на публичния сектор като водещ пример и предоставянето на информация и консултиране на крайните потребители относно енергийната ефективност¹⁴.

Представяне на първите НПДДЕ от страна на държавите-членки

При изтичането на срока за представяне, Комисията получи НПДДЕ само от две държави-членки: Финландия и Обединеното кралство. След това други петнадесет

¹¹ Вж. 3-ти пакет за вътрешния енергиен пазар, септември 2007 г., (COM (2007) 528; COM (2007) 529; COM (2007) 530; COM (2007) 531; COM(2007) 532).

¹² Секторът на търговия с емисии е извън обхвата на Директива 2006/32/ЕО.

¹³ Съгласно член 4 параграф 2 от Директивата, националните енергийни спестявания се измерват от 1 януари 2008 г.

¹⁴ Член 14 параграф.2 от Директивата.

държави-членки представиха плановете си – Австрия, България, Чешката Република, Кипър, Дания, Естония, Германия, Ирландия, Италия, Литва, Малта, Нидерландия, Полша, Румъния и Испания. На 17 октомври за останалите държави-членки бяха започнати процедури при нарушения поради непредставянето на първите НПДДЕ на Комисията. Белгия и Република Словакия представиха своите НПДДЕ в края на декември 2007 г., твърде късно, за да бъдат включени в оценката.

3. НАЦИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ В ОБЛАСТТА НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ – ПЪРВА ОЦЕНКА

Настоящата първа оценка по никакъв начин не е изчерпателна и не е въз основа на научна методология за оценка. С нея се прави първи преглед на набора от стратегии и мерки, представени от държавите-членки, и първа идентификация на примери за добри практики, които заслужават по-внимателен анализ. Комисията се концентрира върху прегледа на тази част от стратегиите, която се отнася до ролята на публичния сектор като водещ пример и информацията. Уместността на всяка отделна мярка или дизайнът на всеки отделен механизъм ще зависят от контекста, в рамките на който те се прилагат, от характера на съществуващата правна и регулаторна рамка и *inter alia* от въпросите от политически, организационен и социално-културен характер.

Ниво на амбиция

Първият преглед на 17-те НПДДЕ, представени от горепосочените държави-членки¹⁵, показва, че пет държави-членки са приели цел за енергийните спестявания, която надхвърля минималната индикативна цел от 9 % - Кипър (10 %), Литва (11 %), Италия (9,6 %), Румъния (13,5 %) и Испания (11 % до 2012 г.).

Редица държави-членки, по-специално Ирландия, Нидерландия и Обединеното кралство, заявяват намерението си да постигнат по-високи цели за енергийните спестявания. Комисията приветства техните амбиции. Въпреки това съществува риск липсата на ясни формални ангажменти да обърка силния сигнал за участниците на пазара в подкрепа на енергийната ефективност. Те биха очаквали правителствата да съблюдават политическите си ангажменти като представят амбициозни инициативи за създаване на благоприятна икономическа среда в по-дългосрочен план и за прогнозируеми условия за инвестиции с цел увеличаване на енергийната ефективност.

В редица НПДДЕ се предвижда значителна част от общите спестявания през деветгодишния период да дойдат от така наречените съществуващи или ранни действия¹⁶.

Шест НПДДЕ¹⁷ не обхващат целия деветгодишен период, който се изисква в Директивата¹⁸. Това прави трудна всякаква оценка на вероятността с тези стратегии да се достигне целта за спестяванията през 2016 г. при липсата на допускания относно мерките, които следва да се приемат в бъдеще

¹⁵ Прегледът обхваща всички НПДДЕ, представени на Комисията до 1 декември 2007 г.

¹⁶ Вж. точка 3 от приложение IV към Директива 2006/32/ЕО.

¹⁷ България: 2008—2010 г.; Дания: 2005—2012 г.; Естония: 2008—2013 г.; Литва: 2007—2010 г.; Румъния: 2007—2010 г. и Испания: 2004—2012 г.

¹⁸ Член 4 параграф 2

Ролята на публичния сектор като водещ пример

В директивата се изисква публичният сектор да играе ролята на водещ пример, насърчавайки другите действащи лица във всички сектори на икономиката да предприемат действия в областта на енергийната ефективност. Редица държави-членки изготвиха изчерпателни планове за действия в тази област, показвайки, че приемат предизвикателството и давайки водещ пример.

В сравнение със сценарий, при който нещата остават непроменени, Ирландия, например, е приела амбициозна цел за 33 % спестявания на енергия от публичния сектор до 2020 г., а Германия се е ангажирала с цел за намаляване на емисиите на CO₂ от 30 % до 2012 г. спрямо нивата от 1990 г., която ще бъде постигната основно чрез мерки за подобряване на енергийната ефективност. Обединеното кралство си е поставило за цел до 2012 г. сградите на централната администрация да бъдат неутрални по отношение на въглерода.

За постигане на целта си Ирландия е въвела цялостна програма от мерки и ще даде възможност за запознаване с водещия ѝ пример чрез националната кампания Power of One¹⁹. Ще бъдат създадени механизми за насърчаване на обмена на най-добри практики и заемстване на добри идеи от органите на публичния сектор на местно, национално и международно ниво.

Германия въвежда мащабна програма за привеждане на старите си федерални сгради в съответствие с изискванията, като заделя за това 120 милиона евро годишно за четиригодишен период от 2008 до 2012 г. Тя въвежда пилотно и проект на договор за изпълнение на изискванията по отношение на енергията, като целта е да се разшири използването му в публичния сектор.

Освен редица други мерки в публичния сектор Дания ще изисква използването на енергийни одити. Всички произтичащи от тях препоръки²⁰ със срок на откупуване до 5 години ще се приложат задължително. По подобен начин Малта дава възможност за лидерска роля на публичния сектор, като един от иновативните аспекти на нейната стратегия е назначаването на Зелени лидери във всяко министерство. Зелените лидери ще защитават каузата на енергийната ефективност и инициативите в областта на възобновяемите енергийни източници, нещо, което е вероятно значително да повиши напредъка и спазването на изискванията.

Обединеното кралство също се стреми да покаже лидерство на публичния сектор и да направи така, че той да играе ролята на водещ пример. Например то ще прилага кодекса за устойчивост на домовете за всички свои проекти в областта на жилищното строителство, като ще изисква всички нови жилища, изградени с държавни средства, да бъдат съобразени с ниво 3 на кодекса – 25 % подобрене на енергийната ефективност в сравнение със строителния кодекс от 2006 г. Австрия планира сградите от публичния ѝ сектор да бъдат блестящ пример с изпълнение на изискванията по отношение на енергията винаги над задължителните правни разпоредби.

¹⁹ <http://www.powerofone.ie/>

²⁰ В съответствие с позиция д), посочена в приложение VI на директивата, трябва да се използват поне две от изброените мерки.

Финландия планира да разшири обхвата на доброволните си споразумения и действията за задължително предоставяне на информация и комуникация, които в момента са в сила по отношение на общинските сгради, така че те да включват и националните сгради и дейности на публичния сектор.

Испания ще въведе програми за обновяване на остарели публични системи за улично осветление с модерно и по-ефективно оборудване и показва също така подобряване на енергийната ефективност при обработката и доставката на питейна вода.

С програмата си за икономично управление на енергията Полша задължава публичния сектор да прилага необходимите мерки за реализирането на енергийни спестявания на ниво, не по-ниско от националната цел.

Нидерландия се стреми да бъде водеща в Европа в областта на устойчивите обществени поръчки. До 2010 г. 100 % от националните обществени поръчки и 50 % от тези на местните и регионалните органи на власт ще включват изискване за устойчивост. Тя планира също така да използва покупателната си способност за насърчаване на развитието на иновативни понятия, продукти и услуги в секторите на жилищното строителство и транспорта.

Въз основа на НПДДЕ изглежда, че някои държави-членки по-бавно са възприели изцяло идеята публичният сектор да играе ролята на водещ пример. Редица държави-членки заявяват, че ще се съобразят напълно с разпоредбите на директивата, но не винаги описват ясно как ще направят това. Очевидно е, че ясната информация е важна за демонстрирането на ангажираност на правителството по отношение на енергийната ефективност. На свой ред това би било ценно насърчаване на бизнеса да инвестира в енергийната ефективност и да развива бъдещи пазари на енергийно ефективни продукти и енергийни услуги.

Насърчаване на енергийната ефективност: повишаване на осведомеността, образование и обучение

Държавите-членки могат да насърчат пестенето на енергия във всички сектори като повишат осведомеността относно нуждата от предприемане на действия и разполагаемите практически възможности. Директивата изисква държавите-членки да гарантират, че информацията за механизмите за енергийна ефективност и финансовите и правни рамки е прозрачна и широко разпространена сред съответните участници на пазара, както и да насърчават ефективността на крайното потребление на енергия. Те трябва да осигурят широко разпространение на информацията за най-добрите практики при пестенето на енергия. Такива информационни мерки, придружени от ясни ценови сигнали, тарифи, насърчаващи енергийната ефективност и по-добрата обратна информация относно действителното потребление чрез подобро фактуриране и интелигентни измервателни уреди, трябва да дадат възможност на крайните ползватели да вземат решения при наличието на повече информация относно ползваната от тях енергия и предприемането на инициативи за енергийна ефективност.

От НПДДЕ изглежда, че повечето държави-членки ще пропагандират енергийната ефективност чрез общи информационни кампании и/или целенасочени усилия, свързани със схеми за стимулиране. Ирландската кампания Power of One е пример за много изчерпателна мултимедийна кампания, обхващаща различни видове и източници на енергия; последиците от неефективното използване по отношение на разходите за

ползвателите, икономиката и околната среда; най-добрите практики в дома и на работното място и широк кръг от комуникационни канали – рекламни съобщения в пресата, Интернет страници, рекламни средства по пътищата, пряка поща, вмъкнати съобщения в сметките за текущи разходи, училищни програми, семинари и спонсорство, телевизионни програми, както и схеми за узаконяване, акредитиране и сертифициране.

Обратната информация от потребителите се развива чрез интелигентни измервателни уреди, подобрени сметки за енергията или различни изчисления. В Обединеното кралство калкулатор за отделения въглерод ще дава на потребителите по-добра представа за това как влияе върху околната среда използваната от тях енергия, както и насоки за това как те могат да намалят консумацията си. Естония планира да подобри информацията при фактурирането, като предоставя сравнителни данни за потреблението на най-значимите горива и енергийни носители на различни групи потребители. Това може както да повиши осведомеността, така и да породи действия.

Насърчаване на енергийната ефективност: предоставяне на стимули и механизми

Финансови и фискални стимули

Финансовите и фискалните стимули са важни за намаляването на транзакционните разходи и поетия риск, свързан с възприемането на нови технологии и практики. В НПДЕЕ е представен широк кръг от програми за насърчаване²¹. Много от тях са с хоризонтален характер и са адресирани към повече от един сектор. Германия, например, ще разшири обхвата на своята програма за привеждане на старите сгради в съответствие с изискванията по отношение на емисиите на CO₂ с цел да удвои темпа на термичното им привеждане в съответствие от 1,3 на 2,6 % годишно до 2016 г. Значителното разпространяване на „пасивни“ сгради или такива с нисък разход на енергия е насърчавано в частния сектор, както и на нивото на федералните, регионалните и местните органи на управление. Тъй като на сградите се дължи 40 % от общото крайно потребление на енергия, ефективното насърчаване на пасивни стандартни сгради може да позволи реализирането на много големи спестявания на енергия в този най-голям сектор на крайното потребление.

Австрия има подобна програма за сградите, насочена както към публичния, така и към частния сектор. Това трябва да допринесе за целта на Австрия да намали енергийния си интензитет с 5 % до 2010 г. и с 20 % до 2020 г. в сравнение със сценарий, при който нещата остават непроменени.

Литва предлага прилагането на намалена ставка на ДДС от 9 % при стандартна ставка 18 % за доставчиците на услуги, свързани със строителството, обновяването и изолацията на жилищни сгради, финансирани с ресурси от държавния и общинския бюджет, както и с кредити при преференциални условия, отпуснати от държавата и специализирани държавни фондове за сектора на строителството. Нидерландия ще въведе данъчен кредит за енергийни инвестиции, представляващ схема за намаляване

²¹ Фискалните преференции са важен, но не единствения инструмент, който може да се използва за насърчаване на енергийната ефективност, както е изтъкнато в Съобщението относно плана за действие в областта на енергийната ефективност: Реализиране на потенциала (COM (2006) 545), ценовите сигнали, отразяващи разходите, също са важни за подобряване на енергийната ефективност и за икономическа ефективност като цяло.

на данъчното задължение за частни компании, която може да се прилага при покупката или производството на енергийно ефективно оборудване и устойчива енергия. През 2007 г. Италия създаде схема за брутно приспадане за целите на данъчното облагане до максимум 55 % от дължимите от данъкоплатците суми за широк набор от оборудване като кондензиращи бойлери, хладилници от клас A+, електрически мотори, осветително оборудване и обновяване на сградите с цел повишаване на енергийната ефективност.

Доброволни споразумения

Във Финландия доброволните споразумения между националното правителство и действащи лица от публичния и частния сектор са обичайни. Понастоящем те покриват около 60 % от окончателното потребление на енергия в осемте обхванати от тях сектора. Целта е до 2016 г. да бъдат покрити 90 %. За определяне на потенциала и поставяне на целите, които трябва да се постигнат, се използват енергийни одити, субсидирани от държавата. Мониторингът и оценката осигуряват обратна информация от ниските към високите нива относно постигнатите енергийни спестявания. Нидерландия също използва такива доброволни споразумения²² за подобряване на енергийната ефективност в промишлеността, третичния и селскостопанския сектор. Пример за не толкова сложни доброволни споразумения е датският „клуб А“, в рамките на който публични и частни организации се ангажират за енергийно ефективни доставки.

Испания и Полша също планират да въведат доброволни споразумения като ключов инструмент за постигането на спестяване на енергия в сектора на промишлеността. През 2008 г. Румъния предвижда подписването на доброволни споразумения с операторите от промишлеността. Обединеното кралство ще продължи Споразуменията за климатичните промени. В Ирландия споразуменията съдържат сериозно задължение за въвеждане на енергийно управление.

Икономически инструменти

Редица държави-членки посочват, че голяма част от техните задължения за енергийни спестявания ще бъдат осъществени чрез продължаване или разширяване на икономическите инструменти за насърчаване на енергийната ефективност.

В Обединеното кралство срокът на Ангажимента за енергийна ефективност (АЕЕ), с който доставчиците на енергия се задължават да прилагат енергийна ефективност в жилищния сектор, ще бъде удължен до 2020 г. Той беше преименуван на Цел за намаляване на въглеродните емисии и ще има почти два пъти по-голяма цел за спестяванията от тази при предшественика си, АЕЕ, за периода 2008—2011 г. Освен това ще бъде приложена доброволна схема за ограничаване и търговия, Ангажимента за намаляване на въглерода, която ще обхваща големите сектори с ниска енергоемкост, както и частния и публичния сектор.

Италия ще въведе нейната схема за бели сертификати до 2014 г.²³ В резултат на италианската схема се разрасна секторът на местните енергийни услуги. Полша също предлага да въведе схема за бели сертификати с цел да насърчи енергийните спестявания в съчетание с налагането на задължения за доставчиците на електроенергия, топлинна енергия или газови горива за крайните потребители.

В Дания разпределителните дружества се задължават да постигнат определено количество енергийни спестявания всяка година.

²² Наричани в Нидерландия и Румъния „дългосрочни споразумения“.

²³ Последната годишна цел е поставена за 2009 г., но в своя НПДЕЕ италианското правителство съобщава намерението си да удължи схемата с нова фаза след 2009 г.

Дружества за предоставяне на енергийни услуги (ДПЕУ)

Редица държави-членки (Италия, Испания, Ирландия, Австрия, Полша и Германия) споменават значението на насърчаването на ДПЕУ и използването на обвързано с резултатите договаряне за разширяването на пазара за енергийно ефективни продукти и енергийни услуги. Доставката на търговски енергийни услуги и наличието на пазар за енергийна ефективност са важна цел на директивата.

Фондове и механизми на финансиране

В България са създадени схеми за кредитиране, насочени съответно към секторите на търговските и жилищните сгради.

Румъния постави началото на национална програма за термично оздравяване на многоетажни жилищни сгради, като 34 % от финансирането е от националния бюджет, 33 % са от местните органи на власт, а 33 % са от фондове за поддръжка на сдружения от резиденти. Румъния също така ще развие схема за подкрепа от бонусен тип за съвместно генериране на висока ефективност.

Обединеното кралство е създадо набор от финансови механизми или револвиращи фондове чрез своя Carbon Trust. Той предоставя заеми на организации, които осигурят насрещно финансиране и създават фондове за „защитена“ енергийна ефективност. Спестяванията, реализирани чрез рециклирана енергия, се разделят между револвиращия фонд и основните услуги за клиентите. Тези фондове са насочени към МСП и промишлеността. За публичния сектор съществува Фонд за револвиращи заеми (Revolving Loan Fund, Salix).

Насърчаване на енергийната ефективност: осигуряване на институционална инфраструктура за нейното осъществяване

За предоставянето на информация, образование и обучение се изискват определена институционална структура и капацитет, които често включват мрежи от организации от публичния и частния сектор, като всички те работят съвместно за осигуряването на енергийна ефективност.

Повечето държави-членки имат енергийни агенции. Те имат важна роля за прилагането на политиките и програмите за енергийна ефективност. Агенциите имат различни мандати и обхват. Например, в Дания Фондът за енергийни спестявания е насочен към жилищния и публичния сектор, акцентирайки основно върху апарати и поведението на потребителите чрез кампании и отстъпки. Създава се нов център, насочен специално към енергийните спестявания в сградите. Местни комитети за съхраняване на енергията ще координират всички инициативи на местно ниво, включително тези на разпределителните дружества. В Италия регионални и местни енергийни агенции действат в областта на информацията и комуникацията от името на националното правителство. Това е децентрализиран подход, който позволява близост до целевите групи. Тъй като в ЕС има повече от 350 местни и регионални агенции, този подход може да бъде възпроизведен в други държави-членки, за да се използва по-добре ресурса, който представляват тези агенции.

Транспорт и пространствено планиране

Повечето държави-членки са изправени пред значителни предизвикателства в транспортния сектор и много от тези, които имаха бърз растеж и голямо увеличение на собствеността на частни автомобили, признават, че сега може да са необходими радикални мерки за обръщане на тенденцията. Както Ирландия, така и Австрия представят мерки относно териториалното устройство, насочени към намаляване на използването на енергия и емисиите и подобряване на качеството и обхвата на транспортната инфраструктура *inter alia*. Като част от инициативата си „Транспорт 21“ Ирландия насърчава пренасочването към публичен транспорт чрез значителни инвестиции в услугите и инфраструктурата в този сектор. Тя цели да засили зависимостта между използването на земята и транспорта за увеличаване на енергийната ефективност и устойчивостта в този сектор. Тя прилага и стратегия за управление на търсенето на енергия, включваща предоставянето на специфични съвети на мениджърите на авто парка относно използването на енергия и енергийната ефективност и на купувачите на автомобили относно инструменти, които да им помогнат да изберат такива, които са с по-висока горивна ефективност.

Чрез инициативи за екологично шофиране държавите-членки се стремят да подобрят горивната ефективност на превозните средства и по този начин да намалят емисиите на парникови газове, подобрявайки безопасността на пътя и намалявайки броя на злополуките. И Ирландия, и Нидерландия, и Обединеното кралство насърчават промени в поведението чрез инициативи за екологично шофиране.

Поуки, които трябва да се извлекат:

Редица от прегледаните от Комисията НПДЕЕ представляват цялостни стратегии и планове, които е вероятно да доведат до по-големи енергийни спестявания от изискваните 9 %. Някои от тези, които приемат насочен към бъдещето и прогресивен подход признават, че все още не знаят какви ще бъдат всички нови мерки и каква ще бъде тяхната форма. Въпреки това, повечето приемат подход за запазване на настоящото състояние вместо насочени към бъдещето амбициозни стратегии с визия. Поради това първата оценка на НПДЕЕ е окуражителна, но изглежда показва значителни отклонения в редица държави-членки между политическия ангажимент за енергийна ефективност, от една страна, и ресурсите, предназначени за изпълнението му, от друга.

4. ДА НАПРЕДНЕМ ЗАЕДНО ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Прилагане, взаимна подкрепа, включване на заинтересованите страни

Мониторинг на транспонирането

През предстоящите месеци получените от Комисията НПДЕЕ, ще бъдат анализирани, за да се прецени доколко те са реалистични по отношение на достигане на поставените в плановете цели за енергийните спестявания. Комисията ще се консултира с държавите-членки относно прегледа на НПДЕЕ преди публикуването на оценката. Междувременно процедурата за нарушение срещу държавите-членки, на които все още предстои да представят НПДЕЕ, продължава и Комисията ще следи отблизо понататъшното транспониране на директивата.

Улесняване на прилагането

Директивата за енергийните услуги е предизвикателство, но такова, което потенциално е с голяма възвръщаемост за държавите-членки. Ето защо Комисията предложи държавите-членки да установят съгласувани действия по отношение на директивата в рамките на Работната програма за интелигентна енергия в Европа през 2008 г. Целта на съгласуваните действия е да улеснят обмена на опит между държавите-членки и да осигурят по-бързо възприемане на най-добрите практики в Общността. Те целят да се изгради капацитет и да се трансферират познания в тези области, за да се извлекат ползи от вече получения опит от други държави-членки и да се подготвят основите за развитието на вторите НПДЕЕ.

Включване на заинтересованите страни

Комисията ще въведе Интернет платформа за заинтересованите лица, където да се събират и представят техните мнения. Предприятията и обединяващите ги представителни организации, местните и регионални действащи лица, както и неправителствените организации, представляващи потребителите и защитаващите околната среда, всички те играят важна роля при прилагането на директивата. В рамките на проекта Наблюдение на енергийната ефективност (Energy Efficiency Watch project)²⁴, съфинансиран от Програмата за интелигентна енергия в Европа през 2008 г. и подкрепен от членовете на Европейския парламент, също ще се оценяват НПДЕЕ. Техните заключения също може да са ценни за държавите-членки. Предоставяйки мнения въз основа на познанията, заинтересованите страни могат да дадат ценен принос за развитието и избора на мерки от държавите-членки, като по този начин се гарантира, че не се пропускат важни възможности за реализиране на мерки за енергийна ефективност. Комбинацията от тези дейности би следвало да допринесат за плавното транспониране на директивата и за улесняване на прилагането на НПДЕЕ на държавите-членки. Най-накрая те също така би следвало да подготвят основите за работата по подготовката на вторите НПДЕЕ, които трябва да се предадат на Комисията до 30 юни 2011 г.

Прегледът на другите инициативи на Комисията, свързани с енергийната ефективност, е обобщен в приложение 2.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

НПДЕЕ предоставят възможност за съсредоточаване върху енергийната ефективност, въпрос от стратегическо значение за постигане на целите на ЕС. Първият преглед на плановете е до известна степен окуражителен. Той обаче разкрива също така значителни отклонения в редица държави-членки между политическия ангажимент за енергийна ефективност и мерките, приети или планирани съгласно НПДЕЕ, и от друга страна ресурсите, предназначени за подготовката му.

Редица от прегледаните от Комисията седемнадесет НПДЕЕ представляват цялостни стратегии и плановете, които е вероятно да доведат до по-големи енергийни спестявания от изискваните 9 %. При много от тях обаче изглежда е възприет подход за запазване на

²⁴ <http://www.energy-efficiency-watch.org/>

сегашното състояние на нещата. Комисията очаква понататъшните планове и обmena на опит и най-добри практики. Тя ще поеме своята част от работата, за да помогне на държавите-членки при прилагане на плановете им.

Това акцентирание на енергийната политика на ЕС върху енергийната ефективност е обосновано. Що се отнася до глобалните предизвикателства, свързани с климатичните промени, сигурността на доставките и развитието, широкото разпространение на подобрения на енергийната ефективност трябва да играят основна роля.

Глобалните пазари на енергийно ефективни продукти и услуги ще са много големи и участниците на водещите пазари, които ЕС и неговите държави-членки създават с помощта на различните им действия по отношение на политиките, ще се окажат в благоприятна позиция. По подобен начин сътрудничеството в областта на енергийната ефективност може да бъде превърнато в позитивен фактор на международните отношения. Инициативата на Комисията за международна платформа в областта на енергийната ефективност има за цел да подпомогне развитието на стандарти, търговията и обmena на технологии.

Напредъкът по отношение на стратегическите цели, одобрени през март 2007 г., ще бъде оценен при втория стратегически енергиен преглед. Прегледът ще спомогне за формулирането на препоръки за бъдещото развитие на политиката и за напредването на работата по създаване на енергийна политика на ЕС за Европа. Без съмнение енергийната ефективност ще заема важно място в това отношение.

ANNEX 1: Calculation of CO₂ benefits from the achievement of the saving targets set by Energy Services Directive

This annex provides an estimate of the CO₂ benefits from the achievement of the saving targets set by the Directive with a perspective towards the 2020 objectives. The calculation assumes that all Member States use 9% less of the current final energy consumption in 2016 compared with what they would do under business-as-usual. The reference development used is the PRIMES²⁵ baseline of 2007. It includes energy and climate policies implemented in the Member States up to the end of 2006. As the fuel mix of the actual savings in 2016 cannot be known in advance, a saving of 9% is assumed for each fuel, i.e. the structure of final energy demand does not change. It is assumed that the transformation sectors develop as in the baseline.

The calculations exclude energy intensive sectors, as the Energy Services Directive does not cover the undertakings in the European Emission Trading Scheme (ETS). Statistics on energy intensive industries also include energy consumption from small installations in energy intensive sectors that do not fall under the ETS. This effect is (partly) compensated for by not deducting the energy consumption from armed forces (which are also excluded from the ESD).

With these assumptions, the CO₂ benefits of achieving the 9% savings target in 2016 can be estimated at 275 Mt CO₂ for EU-27. Assuming that energy efficiency policies along the lines of ESD will not cease in 2016 but continue for a few more years with roughly one additional percentage point saving per year gives cumulative savings of 13% for 2020. This would lead to CO₂ savings of 393 Mt CO₂ in 2020. The following table gives an overview of effects.

Effects of end-use energy efficiency improvements through ESD

	2016	2020
Reduction below baseline:		
Final energy demand (Mtoe)	86	124
CO ₂ emissions (Mt CO ₂)	275	393
CO ₂ reduction as % of 1990 emissions *	6.8%	9.7%
CO ₂ reduction below 1990	3.6%	4.6%

* This number also includes the avoided CO₂ emissions increase inherent in the baseline up to 2020 (e.g. 5.1% from 1990 level in 2020).

It is important to note that the CO₂ reduction below the 1990 level is a maximum estimate given that a lot of previous action can count towards the savings target in the Directive; for this calculation this point is relevant for the period up to the end of 2006 (the cut-off point for including policies in the baseline). Moreover, the baseline has rising energy prices and the effects of market forces bringing about some energy efficiency improvements. This CO₂ reduction is also brought about by the effects of renewables policies in place, which together with market forces are expected to increase the penetration of renewables achieved so far.

²⁵ European Energy and Transport – Trends to 2030: update 2007 (forthcoming); will be available on Europa at: http://ec.europa.eu/energy/index_en.html

ANNEX 2: New Commission initiatives

The implementation of the Energy Efficiency Action Plan adopted in October 2006²⁶ will continue in 2008. Notable actions already adopted in 2007 were the amended Energy Star Regulation²⁷, introducing for the first time an obligation to use energy efficiency criteria at least as demanding as the Energy Star efficiency levels in public procurement of office equipment; and a Green Paper on urban mobility²⁸, including a proposal on financing for market introduction of efficient vehicles. The 3rd internal energy market package reinforces the requirements placed on energy regulators concerning energy efficiency. The Strategic Energy Technology Plan aims at accelerating the development of promising energy technologies and creating the conditions to bring such technologies to market. On 19 December 2007, the Commission adopted a proposal for a Regulation on emission performance standards for new passenger cars²⁹.

In 2008 and 2009 the Commission intends adopting a number of initiatives of importance to energy efficiency.

A Communication on Sustainable Production and Consumption and Sustainable Industrial Policy will present an integrated strategy to help the EU economy become more environmentally sustainable and competitive. In 2008, the Commission intends to adopt **energy performance requirements** and/or **labelling measures** for the following product groups: public street lighting and office lighting equipment, stand-by and off-mode electricity losses, external power supplies, simple set top boxes for digital reception. In 2009, it also intends submitting for vote in the regulatory committee televisions, domestic refrigeration and freezers, washing machines, dishwashers, boilers and water heaters, personal computers, imaging equipment, commercial refrigeration, electric motors, pumps and fans. A measure on domestic lighting (incandescent bulbs) is scheduled for adoption in early 2009.

The Commission Communication entitled "Addressing the challenge of Energy Efficiency through Information and Communication Technologies" showing how **ICT can be an enabler in improving energy efficiency** in a number of sectors will be issued in early 2008.

Measures addressing **vehicles** will include a revision of the Directive on car labelling³⁰, legislative initiatives regarding minimum efficiency requirements for mobile air-conditioning systems, the compulsory fitting of tyre pressure monitoring systems, setting maximum rolling resistance limits for tyres, and the use of gear shift indicators.

A proposal for a recast of the Directive on the **Energy Performance of Buildings**³¹ will aim at strengthening and specifying some of its requirements (e.g. performance certificates and minimum energy performance requirements for new and existing buildings which undergo major renovation) while taking account of feasibility of implementation by the Member States.

²⁶ Action Plan for Energy Efficiency: Realising the Potential COM(2006)545 Final

²⁷ Regulation No 2422/2001 on a Community energy efficiency labelling programme for office equipment

²⁸ COM (2007) 551

²⁹ COM (2007) 856

³⁰ Directive 1999/94/EC

³¹ Directive 2002/91/EC of the EP and Council on the Energy Performance of Buildings, OJ L 1, 4.1.2003, p.65

A Commission Decision on detailed guidelines for Directive 2004/08/EC on the ***promotion of cogeneration*** and a Communication on the implementation of Directive 2004/08/EC on the promotion of cogeneration will be issued.

The Commission will review the Energy Taxation Directive to facilitate more targeted and coherent use of energy taxation by integrating notably energy efficiency considerations and environmental aspects. It will also consider costs and benefits of tax credits as ***incentives for enterprises*** to produce more energy-efficient appliances ***and for consumers*** to promote the purchase of such appliances and equipment.

To improve ***energy efficiency in industrial installations***, a Reference document on Best Available Techniques regarding Energy Efficiency will be adopted in 2008 under the IPPC Directive³². The Commission will also revise its ***Community eco-management and audit scheme (EMAS)***. This voluntarily management tool requires reporting on and continuous improvement of environmental performance, including energy consumption in public and private organisations.

The Commission foresees the adoption of a Communication on ***green public procurement*** setting targets and the establishment of a process for identifying environmental specifications to be used in tender documents. It will include energy efficiency related criteria.

The Covenant of Mayors will bring together mayors of pioneering EU cities with the aim of exchanging and applying good practices improving energy efficiency significantly in the urban environment, where ***local action*** is essential. Many more initiatives promoting energy efficiency and sustainable transport, including ***changing energy behaviour*** will be supported by the Intelligent Energy-Europe programme as part of the CIP.

In contrast to action at the local level, the launch of the ***International Platform on Energy Efficiency*** will focus and contribute to strengthening energy efficiency world-wide, by facilitating closer co-operation between both developed and developing countries on energy efficiency measurement, standards and evaluation, labelling and certification, energy audits, stand-by losses, codes of conduct, and more.

The new initiatives for 2008-2009 are included in the list below.

Commission energy efficiency related actions for 2008 - 2009³³

• Proposal for a recast of the Directive on the Energy Performance of Buildings³⁴• Proposal for a revision of the framework Energy Labelling Directive³⁵:• Eco-design³⁶ implementing measures (Commission Regulations) setting minimum energy performance requirements for 6 product groups, including a horizontal measure on the standby and off-mode consumption of electrical appliances.• Working Plan setting out for the following 3 years the list of product groups which will

³² Council Directive 96/61/EC on Integrated Pollution Prevention and Control

³³ The order of the actions does not reflect priority.

³⁴ Directive 2002/91/EC of the EP and Council on the Energy Performance of Buildings, OJ L 1, 4.1.2003, p.65

³⁵ Council Directive 92/75/EEC on the indication by labelling and standard product information of the consumption of energy and other resources by household appliances, OJ L 297, 13.10.1992, p.16

³⁶ Directive 2005/32/EC of the EP and Council establishing a framework for the setting of eco-design requirements for Energy-using products, OJ L191, 22.7.2005, p.29

be considered as priorities for Eco-design implementing measures

- Review of the Energy Taxation Directive to facilitate more targeted and coherent use of energy taxation by integrating notably energy efficiency considerations and environmental aspects.
- An examination, in the framework of the debate launched on VAT reduced rates, of the effectiveness of VAT reduced rates in some circumstances.
- Launch of the International Platform on Energy Efficiency.
- Launch of the Covenant of Mayors.
- Commission Decision on detailed guidelines for Directive 2004/08/EC on the promotion of cogeneration
- Commission Communication on the implementation of Directive 2004/08/EC on the promotion of cogeneration
- Proposal aiming at the reduction of CO₂ emission from light-duty vehicles.
- Revision of the Directive on car labelling³⁷
- Proposal for a Regulation regarding minimum efficiency requirements for mobile air-conditioning systems, the compulsory fitting of tyre pressure monitoring systems, setting maximum rolling resistance limits for tyres, and the use of gear shift indicators.
- Commission Communication on Sustainable Production and Consumption and Sustainable Industrial Policy (SCP-SIP)
- Commission Communication "Addressing the challenge of Energy Efficiency through Information and Communication Technologies
- Commission Decision establishing the 2008 Intelligent Energy-Europe Work Programme
- Reference Document on Best Available Techniques regarding energy efficiency for industrial installations under the IPPC Directive³⁸
- Commission Communication on green public procurement
- Revision of the EMAS Regulation³⁹
- 2nd Strategic Energy Review

³⁷ Directive 1999/94/EC

³⁸ Council Directive 96/61/EC on Integrated Pollution Prevention and Control

³⁹ Regulation EC No761/2001 allowing voluntary participation by organisations in a Community eco-management and audit scheme (EMAS)